

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən

dos.Z.I.Məmmədov
"15 " may 2026 cı il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 6007001Aqronomluq, 6007008Torpaqşünaslıq və aqrokimya

Fakultə: Aqrar və aqromühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Mülki Müdafiə

Kodu: İPF –B32

Tədris ili: II (2025-2026)

Tədris yükü (saat) : Audotoriya saati: 10 saat (5 saat mühazirə, 5saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 3

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı:b. m.Gənciyev Yadigar Fərmail m. Davud Əliyev

Məsləhət saati: II gün saat 12⁰⁰ – 13⁰⁰

E-mail ünvanı : genciyevyadigar@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Əsas ədəbiyyat:

1. H.N.Ocaqov Mülki müdafiə"
2. "Mülki müdafiə Dərslik"

Əlavə ədəbiyyat

- 3.F.Manafov "Həyat fəaliyyəti təhlükəsizliyi"

IV.Prerekrivizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V.Korekvizitlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Mülki Müdafiə fənnin tədrisinin insanların təhlükəsizliyinin sağlamlığın təminatında rolu böyükdür. Sülh və müharibə dövrlərinin fəvqəladə hallarda, təbii fəlakət, istehsal qəzaları nəticəsində yaranmış zədələnmə ocaqlarında xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin təşkili və keçirilməsinin əsasları, əhəlinin mühavizəsinin, habelə xalq təsərrüfatının obyektlərinin işinin sabitliyinin yüksəldilməsi üsullarının tələbələrə öyrədilməsidir

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış dərs saatlarının ümumi sayı Elmi şuranın 16 may 2024 –ci il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarı nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahan sessiyasına buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminara görə, 30 bal kollokvium nəticələrinə

göre.Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şəranın 16 may 2024 –cü il tarixli qərarına yığın laraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymet meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərinədən başa düşür,cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açar bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var,mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur,lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.Smestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə :

A) 91-100 bal – Əla

B) 81-90 bal- çox yaxşı

C) 71-80 bal-yaxşı

Ç)61- 70 bal-kafi

E)51-60 bal qənaətbəxş,

F)51 baldan aşağı qeyri-kafi

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X Təqvim mövzu plan: Mühazirə -5 saat, Seminar – 5 saat. Cəmi-10

N	Mövzular, görülən tədbirlər	Mühazirə	Seminar	Tarix
	I Kollektivium mövzuları	Saat	Saat	
1	Fövqəladə hallar və onların təsnifatı.Mülki müdafiənin yaranma tarixi,vəzifələri,təşkili və ona rəhbərlik. Plan: 1.Fövqəladə hallar və onların təsnifatı 2.Fövqəladə halların miqyasına görə növləri. 3.Fövqəladə halların mənşəyinə görə növləri. 4.Sülh mənşəli fəvqəladə hadisələr. 5.Texnogen xarakterli fəvqəladə hadisələr. 6.Təbii xarakterli fəvqəladə hadisələr 7.Sosial-siyasi xarakterli fəvqəladə hadisələr və ekoloji xarakterli fəvqəladə hadisələr 8.Mülki müdafiənin yaranma tarixi. 9.Mülki müdafiənin məqsədi,rolu və vəzifələri 10Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik Mənbə: səh 12-40	2	2	
2	Kütləvi qırğın silahların növləri. Plan: 1.Kütləvi qırğın silahların növləri .	2	2	

	2.Nüvə silahın zədələyici amilləri və nüvə silahın zədələnmə ocağı. 3.Nüvə silahın zədələnmə ocağı. 4.Kimyəvi silahın zədələyici təsiri. 5.Kimyəvi silahın ən vacib xüsusiyyətləri və zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli. 7.Bakteroloji silahın zədələyici təsiri.Observasiya və Karantin. 8.Zədələnmələrin nəticələrinin aradan qaldırılması. 9.Əhalinin sanitariya təmizlənməsi. Mənbə: səh 40-58			
3	Mühafizənin əsas prinsipləri və üsulları. Plan: 1.Mühafizənin əsas prinsipləri. 2.Mühafizə qurğularının növləri. 3.Sığınacaqların konstruksiyası 4.Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası. 5.Sadə daldalanacaqların konstruksiyası. 6.Fərdi mühafizə vasitələrin növləri. 7.Tənəffüs üzvlərin növləri. 8.Ələhyaqazın növləri. 9.Respiratorların və ən sadə mühafizə vasitələrin növləri. 10.Dəri səthinin mühafizə vasitələri. 11.Əhalinin köçürülməsi,Köçürmə tədbirləri və Köçürmənin mahiyyəti. Mənbə: Səh 60-89	1	1	
	Cəmi	10		

XI Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar: Ehtimal olunan fəlakət barədə əhalinin xəbərdarlıq edilməsinin təşkilini , əhalinin fəvqəladə hallarda mübarizəyə və mühafizəyə hazırlanmasını, FH nəticələrinin aradan qaldırılması işlərinin təşkilini, qəza-xilasetmə tədbirlərinin həyata keçirməyini

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları: Mülki müdafiə fənninin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir:

- Mühazirə mətninin hazırlanması,
- test tapşırıqları,
- referat işləri,
- fərdi tapşırıqlar,
- praktiki məsələlər.

XIII.Fənn üzrə təlimin nəticələri

FTN1-Mülki müdafiənin əsasları,qüvvə və vasitələri bilməlidir.

FTN2-Fəvqəladə hallar və onların xarakteristikasını bilməlidir.

FTN3-Fəvqəladə hallarda və əhalinin mühafizəsi,əhalinin mülki müdafiə üzrə maarifləndirməsi haqqında biliklərə yiyələnəlməlidir..

FTN4-Fərdi və kollektiv mühafizə vasitələrindən istifadə etməyi bacarmalıdır.

FTN5-Fəvqəladə hallarda sənaye obyektlərinin işinin dayanıqlığının əsasları və qiymətləndirilməsini bilməlidir.

FTN6-Fəvqəladə halların nəticələrin aradan qaldırılması yollarının təşkili və həyata keçirilməsi haqqında biliyə malik olmalıdır.

XIV Tələbələr fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV.Kollektivium sualları.

- 1.Fövqəladə halların təsnifatı.
- 2.Fövqəladə halların miqyasına görə növləri.
- 3.Sülh mənşəli fəvqəladə hallar
- 4.Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar.
- 5.Təbii xarakterli fəvqəladə hallar.
- 6.Sosial –siyasi və ekoloji xarakterli fəvqəladə hallar.
- 7.Mülki müdafiənin yaranma tarixi.
- 8.Mülki müdafiəni məqsədi,rolu və vəzifələri.
- 9.Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik.
- 10.Kütləvi qırğın silahların növləri

XVI İmtahan mövzuları üzrə açıqlama (İmtahan sualla

1. Fövqəladə halların təsnifatı.
2. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri.
3. Sülh mənşəli fəvqəladə hallar
4. Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar.
5. Təbii xarakterli fəvqəladə hallar.
6. Sosial –siyasi və ekoloji xarakterli fəvqəladə hallar.
7. Mülki müdafiənin yaranma tarixi.
8. Mülki müdafiəni məqsədi,rolu və vəzifələri.
9. Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik/
10. Nüvə silahı və onun zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı.
11. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri.
12. Kimyəvi silahın ən vacib xüsusiyyətləri və zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli..
13. Bioloji silah və onun zədələyici təsiri.Observasiya vəKarantin
14. Zəhərlənmənin nəticələrin aradan qaldırılması.
15. Əhalinin sanitariya təmizlənməsi
16. Mühafizənin əsas prinsipləri.
17. Mühafizə qurğularının növləri.
18. Sığınacaqların konstruksiyası.
19. Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası.
20. Sadə daldalanacaqların konstruksiyası.
21. Əhalinin köçürülməsi,köçürmə tədbirləri və köçürmənin mahiyyəti
22. Fərdi mühafizə vasitələrin növləri.
23. Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələrin növləri.
24. Əleyqazın növləri.
25. Respirator və ən sadə mühafizə vasitələri.
26. Dəri səthinin mühafizə vasitələri.

Sillabus- Tədris planı və fənn proqramı əsasən hazırlanmışdır.Texnologiya və texniki elmlər “ kafedrasında təsdiq olunmuşdur. Müzakirə edilərək (15 may 2026 cü il “09” sayılı iclas protokolu) təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

b. m.Y.Gənciyev

m.D.Əliyev

Kafedra müdiri:

dos.R.F.Əliyev